

СТАНОВИЩЕ НА КНСБ

По документа „Приобщаващ растеж: заетост и социално включване” даден за предварително обсъждане за „Съвета за икономическо развитие и социални политики” към Президента на Р България, заседание на 14.06.2012 г.

Правителството на Република България си постави високи и амбициозни цели за изпълнение в контекста на Европа 2020. Освен ниво на заетост от 76%, не по-малко значими са и целите за намаляване на процента на ранно отпадналите от образователната система - 11%, завършващите висше образование да са не по-малко от 36%, намаляване броя на населението застрашено от бедност и социално изключване. За да бъдат постигнати тези цели, е необходимо да се осъществява **интегрирана политика** в областта на заетостта, образованието и обучението и социалното включване. КНСБ счита, че по-доброто образование и обучение като качество и правилна ориентация спрямо настоящото и бъдещо търсене на пазара на труда ще създаде и качествена работна сила, ще развие работни места, основани на икономика на знанието, ще допринесе за инвестиции в иновативни технологии и енергоспестяващо производство, а качествено новите работни места ще допринесат за увеличаване на доходите на населението и намаляване социалната изолация и бедност. За правилно ориентиране на инвестиции и средства от националния бюджет и съ-финансиращите фондове е от значение подготовката на задълбочен макроикономически анализ, за да се търсят начини за въздействие върху целевите обекти – производство, заетост, цени и външноикономически отношения.

Създаването на работни места чрез субсидии играе важна роля за преодоляване границата на бедност, особено в период на криза, но тези работни места не са определящи за развитие на икономиката. В световен мащаб следва да се създават годишно над 40 милиона нови работни места, за да се постигне устойчив растеж и преодоляване на бедността. Водещи професии с най-голямо очаквано търсене през 2020 г. ще бъдат: инженери в сферата на високите технологии, търговци, административен персонал в частни компании, лица, отговарящи за защитата и здравето на хората.

В тази връзка считаме, че тематичните цели в предоставения ни документ са правилно определени, но също така предлагаме да се потърси

интегриран подход в рамките на инвестиционен приоритет №2, като вместо да се търси устойчиво интегриране на пазара на труда само на младежи извън заетост и системата на образованието, да се насочат средства и усилия за изпълнение на множеството препоръки от страна на ЕК, на МОТ и други европейски и международни организации институции за **премахване пречките за бърз преход от образование към заетост, както и за съчетаване на заетост и обучение с цел запазване на заетостта и качествено нова заетост / кариерно развитие**. Целта не трябва да е разкриване на работни места единствено и само за конкретна група младежи, а по-скоро да се подготвят младежите за бъдещите работни места, местата, които ще се разкрият и формират след излизане от кризата.

В тази връзка основните действия следва да са в посока: усъвършенстване на съществуващите и предлаганите услуги по професионално и кариерно ориентиране, оценка на компетенциите, създаване на кариерни планове, мотивационно обучение, психологическо подпомагане - не само за заети и на тази целева група, но и сред останалите безработни. Много често липсата на заетост не е в липсата на подходяща квалификация, а в неумението да се представи самото лице.

Задължително трябва да се засили чуждоезиковото обучение, особено по „непопулярни“ за българина езици, като източните езици с цел разширяване на възможностите за бъдещи инвестиции.

Разкриване на качествено нови работни места може да бъде постигнато едва когато е налице добре подготвена работна сила, компетентна, с подходящи знания и умения. Един от ключовите фактори за привличане на инвестиции е подготвени работници, които да заемат създаващите се работни места. Ние не трябва да очакваме бум на инвестициите, ако не отговаряме на един от критериите за избор на страна – наличие на квалифицирана работна сила.

Не на последно място следва да се търсят възможности за повишаване на производителността на труда, въвеждане на системи и практики за оптимизиране на трудовите процеси в предприятията и обективизирана периодична вътрешна оценка на компетенциите на персонала. Много често е налице разминаване между уменията и заеманата длъжност.

Предлагаме като допълнение към инвестиционен приоритет №4 да се добави и „включително анализ на компетенциите и въвеждане на модели за оценка на компетенции в предприятията“. По-високата производителност ще позволи поддържането на достойни работни места, увеличаване на доходите на населението и засилване на потреблението.

Към инвестиционен приоритет №6 предлагаме да се допълни с разработване на системи за засилване на практическите занимания в средните училища и въвеждане на нови методи на обучение, ориентирани

към работа в екип и стимулиране на креативността с цел задържане на учениците в системата на образованието и развитие на техните таланти. Важно е интегрирането в образователната система на подготовка по трудови, социални и осигурителни права, респ. задължения, което ще осигури мост между образование и заетост. Успоредно с това следва да се извършва непрекъснато повишаване на знанията и дидактическите умения на учителите, особено в основното и средното образование.

Не на последно място при изпълнение на тематичните цели следва да се търси мястото на социалните партньори и да се продължи създадената вече добра практика за подготовка и участие чрез партньорски проекти, водещи до укрепване на пазара на труда.

Считаме, че тематична цел № 3 е разработена по начин, който в най-добра степен ще даде отражение върху подобряване на благосъстоянието на социално зависимите българи чрез подобряване достъпа и качеството на социалните услуги.

КНСБ приветства търсенето на консенсус по социалните въпроси и особено при подготовката на следващия програмен период. Считаме, че от страна Президента и неговата администрация е зададена правилна насока за работа на компетентните институции по темата. Подкрепяме като цяло подготвения материал и сме готови да се включим в неговото развиване като програмен документ.